

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМ. ДМИТРА МОТОРНОГО
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ

Кафедра менеджменту та публічного адміністрування

Дьоміна Тетяна Василівна

Шляхи вдосконалення державної соціальної політики

Спеціальність: 281 – публічне управління

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня «магістр»

Керівник:

к.п.н., доц. Горбова Наталя Аркадіївна

Запоріжжя – 2026

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДМИТРА МОТОРНОГО**

Факультет економіки та бізнесу

Кафедра менеджменту та публічного адміністрування

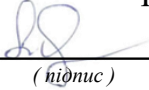
Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

Галузь знань – 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність - 281 Публічне управління та адміністрування

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

Г.В.Ортіна

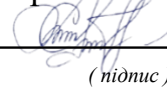
(підпис)

(ініціали та прізвище)

«9» _ лютого _ 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри освітньо-
професійної програми

С.Р.Плотніченко

(підпис)

(ініціали та прізвище)

«9» _ лютого _ 2026 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему «*ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ*»

Здобувач вищої освіти: _____ Дьоміна Тетяна Василівна

(підпис)

(ПІБ здобувача)

Науковий керівник: _____ к.п.н., доц. Горбова Наталя Аркадіївна

(підпис)

(учене звання, науковий ступінь, ПІБ)

Запоріжжя, 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДМИТРА МОТОРНОГО
факультет економіки та бізнесу
навчально-науковий інститут загальноуніверситетської підготовки
кафедра менеджменту та публічного адміністрування

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»
Галузь знань: 28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми
«Публічне управління та
адміністрування»

Г. В. ОРТИНА

(підпис)

(ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 202__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
менеджменту та публічного
адміністрування

С. Р. ПЛОТНІЧЕНКО

(підпис)

(ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 202__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

на підготовку кваліфікаційної магістерської роботи
здобувача вищої освіти

Дьоміна Тетяна Василівна

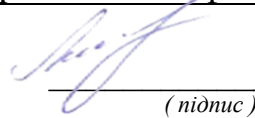
1. Тема кваліфікаційної магістерської роботи: Оптимізація правового регулювання діяльності публічної влади
науковий керівник роботи к.п.н., доцент ГОРБОВА Н. А.
затверджені наказом ректора університету від 24 листопада 2025 року № 605 - 3
2. Строк подання кваліфікаційної магістерської роботи 3 лютого 2026
3. Вихідні дані до кваліфікаційної магістерської роботи:
дані статистичної звітності, офіційних сайтів організацій, матеріали власних досліджень під час виробничої (переддипломної практики)
4. Зміст кваліфікаційної магістерської роботи (перелік питань, які потрібно розробити):
  - 1) Методологічний аспект дослідження основа забезпечення діяльності елементів державної соціальної політики
  - 2) Діагностика стану та структурних дисфункцій державної соціальної політики
  - 3) Засади оптимізації державної соціальної політики
5. Перелік графічного матеріалу: таблиці, рисунки, схеми

6. Дата видачі завдання 24 листопада 2025р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

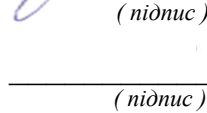
№ з/п	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів	Відмітка про виконання
1	Затвердження плану роботи	28.11.2025	виконано
2	Розділ 1 Теоретико-методологічна основа забезпечення діяльності елементів державної соціальної політики	12.12.2025	виконано
3	Розділ 2 Діагностика стану та структурних дисфункцій державної соціальної політики	30.12.2025	виконано
4	Розділ 3 Засади оптимізації державної соціальної політики	26.01.2026	виконано
5	Перевірка на плагіат	02.02.2026	виконано
6	Попередній захист роботи на кафедрі	09.02.2026	виконано

Здобувач вищої освіти

(підпис)

ДЬОМІНА Т.В.
(ініціали та прізвище)

Керівник кваліфікаційної
магістерської роботи

(підпис)

ГОРБОВА Н. А.
(ініціали та прізвище)

Рішення комісії про попередній захист кваліфікаційної роботи від «09» лютого 2026 року до захисту допущен

Члени комісії:

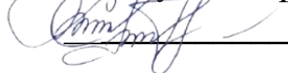

ОРТІНА Г. В д д.н.з держ.упр., професор
ЄФІМЕНКО Л.М к.н.з держ.упр., доцент

ВОРОНІНА Ю. Є. к.н. з держ.упр., доцент

ГОРБОВА Н. А. к.п.н, доцент

Допустити до захисту

Завідувач кафедри менеджменту та публічного адміністрування

С.Р. ПЛОТНІЧЕНКО « 09 » лютого 2026 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЕЛЕМЕНТІВ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	12
1.1. Концептуальна сутність, цілісна система завдань та фундаментальні принципи формування державної соціальної політики.....	12
1.2. Нормативно-правова база як інституційна основа регламентації державної соціальної політики.....	18
1.3. Функціонально-організаційний механізм імплементації державної соціальної політики.....	22
РОЗДІЛ 2. ДІАГНОСТИКА СТАНУ ТА СТРУКТУРНИХ ДИСФУНКЦІЙ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	26
2.1. Емпіричний аналіз та комплексна оцінка сучасного стану соціальної політики.....	26
2.2. Ідентифікація ключових проблем та системних дисфункцій у здійсненні політики у соціальній сфері.....	37
РОЗДІЛ 3. ЗАСАДИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	41
3.1. Проблема низької цільової ефективності (адресності) системи соціальної допомоги та шляхи її підвищення.....	41
3.2. Оптимізація управлінських процесів та мінімізація корупційних ризиків у соціальній сфері.....	47
ВІСНОВКИ.....	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	64

ВСТУП

Актуальність теми. Державна соціальна політика є однією з ключових складових внутрішньої політики України, оскільки вона безпосередньо впливає на рівень життя населення, соціальну стабільність та забезпечення соціальної справедливості в суспільстві. В умовах постійних соціально-економічних змін та трансформацій питання ефективності соціальної політики набуває особливої актуальності. Від якості реалізації державної соціальної політики залежить здатність держави реагувати на соціальні ризики та підтримувати найбільш вразливі верстви населення.

На сьогодні Україна стикається з низкою серйозних викликів, серед яких економічна нестабільність, зростання рівня бідності, демографічні проблеми, внутрішня міграція населення та наслідки воєнного стану. У таких умовах існуючі механізми соціального захисту не завжди є достатньо ефективними та адресними. Це зумовлює необхідність перегляду підходів до формування та реалізації державної соціальної політики, а також пошуку нових шляхів її вдосконалення.

Особливої актуальності набуває проблема низької адресності соціальної допомоги, коли державна підтримка не завжди доходить до тих громадян, які найбільше її потребують. Наявність великої кількості соціальних програм, пільг і допомог ускладнює систему соціального захисту та призводить до неефективного використання бюджетних коштів. У зв'язку з цим важливим завданням держави є підвищення ефективності соціальних витрат та забезпечення справедливого розподілу соціальних ресурсів.

Не менш актуальним є питання фрагментації соціальних послуг та недостатньої координації між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та соціальними службами. Відсутність узгоджених дій знижує якість надання соціальних послуг та ускладнює доступ громадян до соціальної

підтримки. Це особливо відчутно в умовах децентралізації, коли значна частина повноважень у соціальній сфері передана на місцевий рівень.

Актуальність теми також посилюється впливом воєнного стану на соціальну сферу. Значне зростання кількості внутрішньо переміщених осіб, ветеранів війни, осіб з інвалідністю та інших вразливих категорій населення створює додаткове навантаження на систему соціального захисту. Державна соціальна політика має оперативно адаптуватися до нових соціальних реалій, забезпечуючи не лише матеріальну підтримку, а й доступ до соціальних послуг, психологічної допомоги та реабілітації.

Крім того, актуальність теми зумовлена необхідністю модернізації управління у соціальній сфері. Застарілі управлінські підходи, надмірна бюрократизація та кадрові проблеми знижують ефективність реалізації соціальної політики. Удосконалення системи управління, впровадження цифрових технологій та посилення контролю за використанням бюджетних коштів є важливими напрямками реформування соціальної сфери.

Таким чином, актуальність теми «Шляхи вдосконалення державної соціальної політики» зумовлена сукупністю соціальних, економічних та політичних чинників. Вивчення цієї теми дозволяє не лише проаналізувати сучасний стан соціальної політики, а й визначити перспективні напрями її розвитку з урахуванням потреб населення та можливостей держави. У сучасних умовах удосконалення державної соціальної політики є необхідною передумовою забезпечення соціальної стабільності, зниження соціальної напруги та підвищення рівня добробуту громадян.

Деякі аспекти вдосконалення державної соціальної політики є об'єктом досліджень багатьох українських науковців, серед яких: В.М. Геєць [2], Е.М.Лібанова [13], О.М. Палій [23], О.Я. Пирожков [25], Н.М. Нижник [22], В. Д. Бакуменко [14] та інші.

Мета дослідження полягає у комплексному аналізі сучасного стану соціальної політики України та визначенні основних напрямів її вдосконалення з урахуванням соціально-економічних викликів і потреб населення.

Досягнення поставленої мети передбачає оцінку ефективності існуючих механізмів соціального захисту, рівня адресності соціальної допомоги та якості надання соціальних послуг. Важливим аспектом є також аналіз відповідності соціальної політики принципам соціальної справедливості та державної відповідальності.

Для досягнення поставленої мети виконала низку взаємопов'язаних **завдань**:

- аналіз сутності та змісту державної соціальної політики, її ролі у забезпеченні соціального захисту населення та соціальної стабільності в суспільстві;
- вивчення нормативно-правової бази, що регулює соціальну сферу в Україні. Це дозволяє оцінити, наскільки чинне законодавство відповідає сучасним соціальним потребам і викликам;
- виявлення основних проблем реалізації соціальної політики, зокрема низької адресності соціальної допомоги, фрагментації соціальних програм, кадрових проблем у соціальній сфері та обмеженості фінансових ресурсів;
- аналіз впливу воєнного стану на соціальну політику, що включає оцінку нових соціальних ризиків і потреб населення;
- формулювання більш ефективних підходів до надання соціальної допомоги та підвищення її адресності;
- пошук шляхів удосконалення управління у соціальній сфері, посилення координації між органами державної влади та органами місцевого самоврядування, що є важливим чинником підвищення ефективності реалізації соціальних програм;
- визначення пріоритетів державної соціальної політики в умовах обмежених ресурсів і зростання соціальних потреб населення.

Об'єкт дослідження є державна соціальна політика України як система соціально-економічних, правових та організаційних заходів, спрямованих на забезпечення соціального захисту населення та підвищення рівня життя громадян.

До об'єкта дослідження належить діяльність органів державної влади та органів місцевого самоврядування у сфері формування та реалізації соціальної політики, а також сукупність соціальних програм, механізмів соціального забезпечення та соціальних послуг. Об'єкт охоплює процеси розподілу соціальних ресурсів, встановлення соціальних стандартів і гарантій, а також взаємодію держави з громадянами у сфері соціального захисту.

Предмет дослідження – є шляхи, механізми та інструменти вдосконалення державної соціальної політики України в умовах сучасних соціально-економічних і воєнних викликів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети було застосовано сучасні дослідницькі методи, серед яких *системно-аналітичний* підхід, що дозволив узагальнити теоретичні концепції, розробки та пропозиції провідних українських і зарубіжних науковців, які досліджували територіальну організацію влади, місцеве й регіональне самоврядування, а також територіальні громади. Окремі завдання вирішувались за допомогою *проблемно-орієнтованого підходу та методів комплексного і системного аналізу* економічних та управлінських процесів, що відбувалися в країні.

Наукова новизна дослідження. Наукова новизна дослідження полягає у поглибленому аналізі шляхів удосконалення державної соціальної політики з урахуванням сучасних соціально-економічних умов розвитку України. У роботі соціальну політику розглянуто не лише як систему соціальних виплат і гарантій, а як комплексний механізм державного регулювання, спрямований на підвищення рівня життя населення, зменшення соціальної нерівності та забезпечення соціальної стабільності в суспільстві.

У ході дослідження уточнено зміст поняття «державна соціальна політика» з урахуванням нових викликів, зокрема воєнного стану, процесів європейської інтеграції та трансформації соціальної сфери. Запропонований підхід дозволяє ширше розкрити роль соціальної політики як важливого чинника соціально-економічного розвитку та формування людського капіталу.

Подальшого розвитку набули підходи до визначення основних проблем реалізації соціальної політики в Україні, зокрема щодо недостатньої адресності соціальної допомоги, фрагментарності нормативно-правового забезпечення та обмеженості фінансових ресурсів. На основі цього обґрунтовано напрями вдосконалення соціальної політики, які передбачають підвищення ефективності соціальних програм, удосконалення механізмів державного управління у соціальній сфері та розширення використання цифрових інструментів у наданні соціальних послуг.

Наукова новизна роботи також полягає у поєднанні теоретичних положень із практичними рекомендаціями щодо вдосконалення соціальної політики. Запропоновані напрями розвитку соціальної сфери можуть бути використані як основа для подальших наукових досліджень та при формуванні державних програм соціального розвитку.

Таким чином, результати дослідження розширюють наукові уявлення про шляхи вдосконалення державної соціальної політики та створюють підґрунтя для її більш ефективної реалізації в сучасних умовах.

Інформаційне забезпечення. Інформаційне забезпечення державної соціальної політики відіграє важливу роль у процесі її формування та реалізації, оскільки саме на основі достовірної та своєчасної інформації приймаються управлінські рішення у соціальній сфері. Ефективна соціальна політика неможлива без систематичного збору, аналізу та використання даних про соціально-економічний стан населення, рівень доходів, зайнятість, демографічні процеси та потреби різних соціальних груп.

Оснoву інформaційного забезпечення соціальної політики становлять офіційні статистичні дані, які надаються органами державної статистики, міністерствами та відомствами, зокрема Міністерством соціальної політики України, Пенсійним фондом, службами зайнятості та іншими установами. Ці дані дозволяють оцінити рівень соціального розвитку, визначити масштаб соціальних проблем і прогнозувати наслідки прийняття тих чи інших управлінських рішень.

Важливим елементом інформаційного забезпечення є соціальні моніторинги, аналітичні звіти та наукові дослідження, які дають змогу глибше проаналізувати соціальні процеси, виявити тенденції та ризики у соціальній сфері. Використання таких матеріалів сприяє підвищенню обґрунтованості державної соціальної політики та її адаптації до реальних потреб населення.

У сучасних умовах значного розвитку набуває цифровізація інформаційного забезпечення соціальної політики. Створення та функціонування електронних реєстрів отримувачів соціальної допомоги, автоматизованих інформаційних систем і електронних сервісів підвищує прозорість, адресність та доступність соціальних послуг. Завдяки цифровим технологіям зменшується ризик дублювання соціальних виплат і нецільового використання бюджетних коштів.

Крім того, інформаційне забезпечення включає комунікацію держави з населенням, зокрема інформування громадян про їхні соціальні права, можливості отримання допомоги та порядок користування соціальними послугами. Належний рівень інформаційної відкритості сприяє підвищенню довіри до органів влади та ефективності реалізації соціальної політики загалом.

Отже, інформаційне забезпечення державної соціальної політики є важливою складовою її ефективного функціонування, оскільки забезпечує науково обґрунтоване прийняття рішень, сприяє підвищенню адресності соціальної підтримки та створює умови для сталого розвитку соціальної сфери.

Практична значущість роботи. Практична значущість магістерської роботи полягає в можливості використання отриманих результатів у процесі вдосконалення державної соціальної політики України на сучасному етапі її розвитку. Проведений у роботі аналіз сучасного стану соціальної політики дозволяє виявити ключові проблеми функціонування системи соціального захисту населення, а також визначити основні напрями підвищення ефективності державного впливу на соціальну сферу.

Запропоновані в дослідженні шляхи вдосконалення державної соціальної політики можуть бути використані органами державної влади та місцевого самоврядування під час розробки й коригування програм соціального захисту, соціальних виплат та надання соціальних послуг. Особливу практичну цінність мають рекомендації щодо підвищення адресності соціальної допомоги, що сприятиме більш раціональному використанню бюджетних коштів і забезпеченню підтримки саме тих категорій населення, які її найбільше потребують.

Результати роботи також можуть бути корисними для удосконалення механізмів реалізації соціальної політики в умовах соціально-економічних трансформацій, воєнного стану та післявоєнного відновлення країни. Запропоновані напрями розвитку соціальної політики з урахуванням європейського досвіду можуть бути використані в процесі адаптації національної соціальної системи до стандартів Європейського Союзу.

Матеріали дослідження можуть застосовуватися у практичній діяльності фахівців соціальної сфери, працівників органів соціального захисту населення, а також під час підготовки та підвищення кваліфікації державних службовців. Крім того, основні положення та висновки роботи можуть бути використані в освітньому процесі при викладанні дисциплін, пов'язаних із соціальною політикою, соціальним захистом та державним управлінням.

Таким чином, практична значущість магістерської роботи полягає в тому, що її результати мають прикладний характер і можуть бути використані для

вдосконалення процесу формування та реалізації державної соціальної політики, підвищення ефективності соціальних програм і покращення якості життя населення.

Апробація результатів роботи. Результати кваліфікаційної роботи було апробовано на II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні виклики та сталий розвиток економіки і бізнесу», а пізніше опубліковано у збірнику тез на основі конференції [53].

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволяє дійти висновку, що система надання соціальних послуг в Україні, сформована на початку XXI століття з метою профілактики, подолання та мінімізації складних життєвих обставин, упродовж останніх років перебуває у стані глибокої трансформації. Ці зміни зумовлені як довготривалими структурними проблемами соціальної сфери, так і безпрецедентними викликами, пов'язаними з повномасштабною війною. Напрацювання змін до законодавства та управлінських механізмів з метою удосконалення системи соціальних послуг здійснюються, зокрема, на базі Міністерства соціальної політики України, а окремі заходи вже визначені пріоритетами діяльності Уряду у 2024 році. Водночас результати аналізу свідчать, що темпи та глибина реформування поки що не повністю відповідають масштабам соціальних потреб населення.

Важливим напрямом трансформації соціальної сфери залишається цифровізація, зокрема через функціонування Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг. Попри стратегічну значущість цього інструменту, на сьогодні Реєстр має обмежені функціональні можливості та не забезпечує повноцінного аналітичного супроводу управлінських рішень. Це обмежує спроможність держави здійснювати комплексний моніторинг потреб населення, ефективності надання соціальних послуг та адресності їх розподілу.

Нормативно-правову основу системи соціальних послуг становить Закон України «Про соціальні послуги», який має комплексний характер та визначає організаційні й правові засади їх надання, у тому числі в умовах воєнного стану. Разом з тим подальша деталізація правового регулювання здійснюється на рівні підзаконних актів Кабінету Міністрів України та Міністерства соціальної політики України. Аналіз чинного законодавства показує, що окремі його положення не повною мірою враховують вплив та довгострокові наслідки війни,

що знижує адаптивність системи соціальних послуг до нових категорій ризиків і потреб.

У ході дослідження встановлено, що в умовах війни загострюються вже наявні проблеми системи надання соціальних послуг, зокрема обмеженість людських ресурсів, відсутність єдиного підходу до організації структури системи на місцевому рівні, слабка матеріально-технічна база та суттєві диспропорції між міською і сільською місцевістю. Фінансування соціальних послуг часто характеризується неналежною якістю планування, несвоєчасним ухваленням управлінських рішень і обмеженістю фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування, що безпосередньо впливає на доступність і якість послуг.

Окремої уваги потребує проблема ідентифікації осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах. Попри визначення внутрішньо переміщених осіб та осіб з тимчасово окупованих територій як груп із найвищим рівнем соціального ризику, у чинній системі недостатньо враховані окремі категорії постраждалого населення. Йдеться, зокрема, про евакуйованих осіб, осіб, які постраждали від міжнародних злочинів, а також людей, що набули інвалідності внаслідок поранень чи інших ушкоджень здоров'я. Недосконалість механізмів виявлення цих осіб, які переважно фокусуються на тих, хто вже перебуває у полі зору соціальних служб, призводить до ситуацій, коли необхідна допомога не надається або надається із запізненням.

Аналіз практики надання соціальних послуг внутрішньо переміщеним особам свідчить, що найчастіше їм надаються послуги інформування та консультування, тоді як комплексна соціальна послуга «соціальної інтеграції та реінтеграції», визначена класифікатором як пріоритетна для цієї категорії, має тенденцію до скорочення. Відсутність затвердженого державного стандарту цієї послуги для ВПО суттєво обмежує можливості її системного впровадження та оцінки результативності.

Потребують подальшого моніторингу й оцінки ефективності окремі урядові ініціативи, зокрема експериментальний проєкт з організації надання внутрішньо переміщеним особам похилого віку та особам з інвалідністю соціальних послуг стаціонарного догляду й підтриманого проживання за принципом «гроші ходять за людиною», а також послуга з догляду за дитиною до трьох років «муніципальна няня». Водночас узагальнення даних щодо використання цієї послуги саме внутрішньо переміщеними особами на сьогодні не здійснюється, що унеможливує комплексну оцінку її соціального ефекту.

Особливо гострою залишається проблема забезпечення психологічної допомоги постраждалому населенню. Спроможність системи не відповідає реальній потребі внаслідок браку фахівців, надмірного навантаження, тривалого очікування та неконкурентної оплати праці. Разом із тим відкриття понад 200 «Центрів життєстійкості» в територіальних громадах за підтримки міжнародних партнерів створює потенціал для покращення доступу до психологічної допомоги, однак потребує належного інституційного закріплення.

Значний внесок у розвиток і надання соціальних послуг здійснюють міжнародні та національні неурядові організації, які надають експертну, матеріально-технічну та фінансову підтримку. Проте загальна кількість таких організацій залишається недостатньою для покриття масштабних соціальних потреб, а механізми їх системної інтеграції у державну модель соціальних послуг потребують подальшого розвитку.

Водночас суттєвим бар'єром залишається дефіцит інформації як для отримувачів соціальних послуг, так і для їх надавачів. Інформація про соціальні послуги є фрагментарною, недостатньо доступною та часто ототожнюється із соціальною допомогою. Відсутність інформації у різних форматах та з урахуванням потреб осіб з інвалідністю знижує доступність системи соціальних послуг загалом.

З огляду на викладене, доцільним є посилення ролі держави у формуванні цілісної, гнучкої та адаптивної системи соціальних послуг в умовах триваючої

збройної агресії. Це передбачає подальше вдосконалення нормативно-правового регулювання з урахуванням наслідків війни, розвиток цифрових інструментів, зміцнення кадрового потенціалу та матеріально-технічної бази, а також розширення кола надавачів соціальних послуг. Реалізація зазначених рекомендацій сприятиме підвищенню адресності, доступності та результативності соціальних послуг, що є ключовою передумовою соціальної стійкості українського суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Агранофф Р., Браун Т., Ткачук А., Розбудова місцевих рад в Україні: матеріали до навчальної програми (Програма сприяння парламентові України). Київ, 1999. 122 с.
2. Батанов О. Проблеми конституційної регламентації компетенції місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах. *Право України*. 2015. № 9. С. 104-113.
3. Баштанник А. Г. Організаційні засади формування інтегрованих систем публічного управління в контексті європейського інтеграційного процесу. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. 2012. № 4 С. 15-26.
4. Білецька І. Канада: парламент у системі розподілу функцій влади. *Віче*. № 1.1997. С. 149-152.
5. Бородін Є.І., Тарасенко Т.М. Розвиток системи місцевого самоврядування в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. №4.
6. Відбудова України: принципи та політика. За ред. Городніченко Ю., Сологуб І., Ведер ді Мауро Б. СЕPR. Паризький звіт 1. 2022. 508 с.
7. Вплив війни на сферу адмінпослуг. *Право в умовах війни*. Квітень, 2022. URL: https://law-in-war.org/wp-content/uploads/2022/04/adminservices_war_ukr_web_08042022-1.pdf (дата звернення: 10.11.2024).
8. Гончарук Н., Чередніченко А. Модернізація публічного управління в Україні в умовах війни та в поствоєнний період у контексті європейських цінностей. *Аспекти публічного управління*. 2022. №2. С.46-54.
9. Грицяк І.А. Моделі регіонального та місцевих рівнів європейського управління. *Проблеми децентралізації : національний та міжнародний досвід: зб. матеріалів та документів / за заг. ред. М.О.Пухтинського*. Київ: Атака, 2006. С. 269 – 279.
10. Європейська хартія місцевого самоврядування: ратифікована Законом України від 15 липня 1997 р. № 452/97-ВР. (Редакція від 16.11.2009). URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text (дата звернення: 10.11.2024).

- 11.Євтушевський В.А. Еволюція економічних функцій органів місцевого самоврядування в Україні. *Ідеологія державотворення в Україні: історія і сучасність*: Матеріали наук. практ. Конф., 22-23 листоп., 1996 р. Київ, 1997. С.348-350.
- 12.Закон України Про місцеве самоврядування в Україні: від 21.05.1997 №280/97-ВР (Редакція від 21.10.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 10.11.2024).
- 13.Закон України Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування: від 26.03.1992 № 2234-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-12> (дата звернення: 10.11.2024).
- 14.Кампо В. Український муніципалізм: історія і сучасність. *Хроніка*. 2000. Вип. 27–28. 1998. С. 497.
- 15.Карпа М.І. Формування компетенції органів публічної влади: територіально-орієнтований підхід. *Ефективність державного управління: збірник наукових праць / ЛРІДУ НАДУ*. 2017. Вип. 3. С. 213–222.
- 16.Коваленко М. М., Дунаєв І. В. Складові державної політики в умовах реалізації мобілізаційної моделі економічного розвитку. *Теорія та практика державного управління*. № 1 (76). 2023. С.7-25.
- 17.Ковалів М.В., Іваха В.О. Правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки*. 2015. № 824. С. 45—49.
- 18.Конституційний договір між Верховною Радою України та Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України: документ № 1к/95-ВР. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1%D0%BA/95-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.11.2024).
19. Кампо В.М., Гринчак В.А., Заяць І.А. та ін. Конституція країн парламентської демократії: Навч. посіб. Київ. НМК ВО, 1992. С.14-33.
20. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/Laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 10.11.2024).
21. Кравченко В.В., Пітцик М.В. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні (основи муніципального права). Київ, 2001.
22. Куйбіда, В. С., Куйбіда, С. В., Теличко В. С. Модернізація публічного управління в умовах війни і першочергові його завдання. *International Partnership and Cooperation of Ukraine in Wartime. Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій*. 2022. С. 272–287. DOI: <https://doi.org/10.54929/monograph-02-2022-03-04> (дата звернення: 10.11.2024).
23. Литвиненко І. Організаційно-правові форми і методи роботи органів місцевого самоврядування у сфері забезпечення конституційних прав і свобод людини і громадянина. *Вісник УАДУ*. 2001. ч. 2. с. 30-31.
24. Максименко С. Від « фокусних» досліджень – «до точок зростання». *Людина і влада*. № 1. 1999. С. 41-42.
25. Малиновський В.Я. Державне управління: Навч.посіб. Луцьк: Вежа, 2000 560 с.
26. Масик М. З. Дмитренко Г. В. Інституціональна стійкість публічного управління в умовах війни. *Наукові перспективи*. № 12(30). 2022. С.41-54.
27. Місцеве самоврядування як чинник стійкості тилу :аналіт. доп. / [В. Г. Потапенко, В. О. Баранник, Н. В. Ба хур та ін.] ; за ред. В. Г. Потапенка. Київ : НІСД, 2023. 54 с.
28. Назаренко О. А., Озарко К. С. Виклики та стратегічні пріоритети публічного управління України в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені*

- В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. Том 33 (72). № 4. 2022. С.64-71*
29. Олійник Л. Місцеві громади та внутрішня міграція населення: виклики під час воєнного стану та пошуки шляхів їх подолання. Аналітичний центр "ЮрФем". 24 жовтня 2022 року. URL: <https://jurfem.com.ua/mistsevi-hromady-vnutrishnya-mihratsia-naseleण्या/> (дата звернення: 10.11.2024).
30. Орзіх М. Самоврядні території в системі державного устрою України. *Місьцеве та регіональне самоврядування України*. Київ, 1993. Вип. 1-2. С. 64.
31. План Відновлення України. Національна рада з відновлення. Липень, 2022. URL: https://uploadssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/62c19ac16c921fc712205f03_NRC%20Ukraine%27s%20Recovery%20Plan%20blueprint_UKR.pdf (дата звернення: 10.11.2024).
32. Про адміністративну процедуру : Закон України від 17 лютого 2022 року № 2073-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text> (дата звернення: 10.11.2024).
33. Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів: Закон України від 14.01.1998 року // Відомості Верховної Ради України. 1998. №3-4. 15 с.
34. Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану : Закон України від 12 травня 2022 року № 2259 IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/225920#Text> (дата звернення: 10.11.2024).
35. Про правовий режим воєнного стану : Закону України від 12 травня 2015 року № 389 VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/38919#Text> (дата звернення: 10.11.2024).

36. Про утворення військових адміністрацій : Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 68/2022. URL: https://www.president.gov.ua/documents/682022_41405 (дата звернення: 10.11.2024).
37. Проект Плану відновлення України. Матеріали робочої групи «Державне управління». Національна рада з відновлення України від наслідків війни. Липень, 2022. URL: https://uploadssl.webflow.com/625d81ec8313622a52e2f031/62dea15d096a8b75415efd70_%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf (дата звернення: 10.11.2024).
38. Проект Закону про внесення змін до Конституції України (щодо децентралізації влади: Проект Закону України, 2019. Верховна Рада України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67644 (дата звернення: 10.11.2024).
39. Пухтинський М. Система місцевого самоврядування в Україні. Дніпропетровськ: ДФ УАДУ. 1996. № 1. с. 69-89.
40. Рекомендації стосовно формування політики з питань Плану відновлення місцевого самоврядування віднаслідків війни. Центр експертизи доброго врядуванням. Страсбург, 30 червня 2022 року SEGG/PAD(2022) №3. 12 с.
41. Романов В. Теоретико-методологічні аспекти аналізу історичного досвіду реформ місцевого самоврядування. *Вісник УАДУ*. 2000. № 3. С. 386-388.
42. Руснак Б. А. Місцеве самоврядування в Україні : теорія і практика: посібник для депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів / Б. А. Руснак. Одеса, 2011. 536 с.
43. Семко С.О. Організаційні форми роботи представницьких органів місцевого самоврядування: Автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.02 /

- Семко Світлана Олегівна; Національний університет «Юридична Академія України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2011. 22 с.
- 44.Серьогін С.М., Гончарук Н.Т. Теоретичні засади та основні напрями реформування місцевого самоврядування й децентралізації влади в Україні. *Аспекти публічного управління*. 2015. №4. С. 111-120.
- 45.Соловійова О. М., Ковальчук Д. Р., Кундій А. Ю. Адміністративні послуги в умовах воєнного стану в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. № 5. 2022. С.421-424. URL: http://lsei.org.ua/5_2022/99.pdf (дата звернення: 10.11.2024).
- 46.Соціальні послуги в умовах війни: нові зміни та виклики. Лабораторія законодавчих ініціатив. 6 листопада 2023 року. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/17395> (дата звернення: 10.11.2024).
- 47.Стратегія реформування державного управління України на 2022-2025 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р. URL: [https:// www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/reforms/pars-2022-2025-ukr.pdf](https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/reforms/pars-2022-2025-ukr.pdf) (дата звернення: 10.11.2024).
- 48.Таран Є. І. Особливості публічного управління в умовах формування інформаційного суспільства. *Держава та регіони*. № 2 (70). 2020. С.22-26.
- 49.Тимошук В. Вплив війни на сферу адміністративних послуг та рекомендації на майбутнє. *Правова держава*. 2022. №33. С. 75-85. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1716537> (дата звернення: 10.11.2024).
- 50.Хріпливець Д.Є. Теоретичні засади моделей місцевого самоврядування. *Електронне наукове фахове видання «Державне управління: удосконалення та розвиток»*, 2010, № 9. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=188> (дата звернення: 10.11.2024).
- 51.Шигапова Е. Окремі аспекти імплементації Європейської хартії місцевого самоврядування в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 5. С. 181-185.

- 52.Ярмистий М. Місцеві органи влади в умовах воєнного стану: повноваження та співпраця військових адміністрацій з органами місцевого самоврядування. *Буковинський вісник державної служби та місцевого самоврядування*. 4 квітня 2022 року. URL: <http://buk-visnyk.cv.ua/misceve-samovryaduvannya/2059/> (дата звернення: 10.11.2024).
- 53.Дьоміна Т., Горбова Н. А. Соціальна політика України в умовах трансформації: пошук нової парадигми. Сучасні виклики та сталий розвиток економіки і бізнесу: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Запоріжжя, 11 грудня 2025 р.) / ТДАТУ; ред. кол.: І. В. Колокольчикова, Л. О. Болтянська, Н. В. Кукіна, С. Р. Плотніченко, О. О. Яцух [та ін.]. Запоріжжя: ТДАТУ, 2025. 408 с. С. 224-226. URL: <https://elar.tsatu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ba0d5ef7-51c1-4193-9452-0653128fd271/content>.